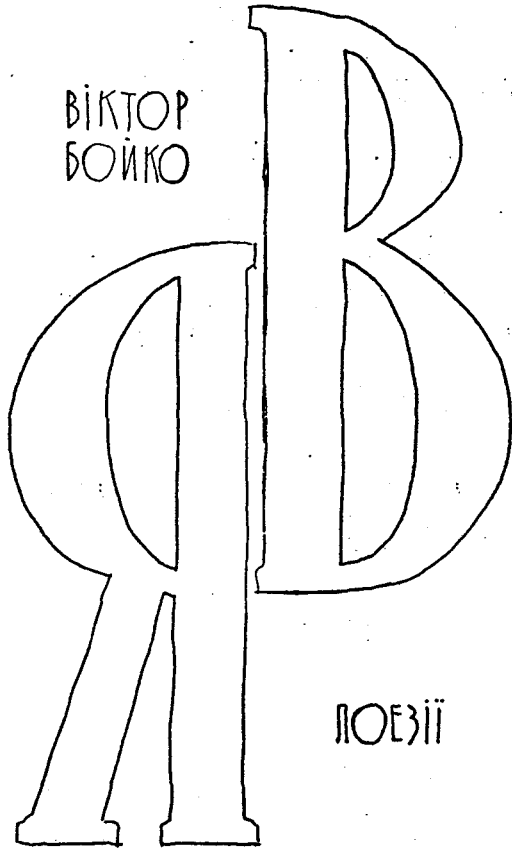

ВІКТОР
БОЙКО

ПОЕЗІЯ

* * *

Я знову буду на вокзалі,
нікого не зустріну,
ні...
Й бродячий пес,
бо я пожалівсь,
на дружбу
лапу дасть мені.
Примружить очі небайдуже
погладь, мовляв,
по голові.
І будем схожі
дуже-дуже
і він, і я.
І я, і він.

21.07.82

* * *

Вогонь –
як людина,
росте непомітно.
То вітер подув,
то дощик накрапа,
то сили бракує,
то полум'я квітне,
то слід уже попелом
сизим припав.
Коли темнота
непроглядна, мов дьоготь,
багаттю ожити
настане пора.
І змоги нема
відірватись од нього.
І дьоготь душі
на багатті згора.

21-22.04.84

В ОЧІКУВАННІ ХОЛОДІВ

* * *

Переживу ординський вал,
забуду кров, грабіж, пожежі...
І зеленітиме трава
обіч сторожової вежі.

Укриюсь. Битий шлях стиха.
Та лише відгорну запону –
регоче клятий Чингіс-хан
із ночі місяцем уповні!..

* * *

Під вечір хмизу назбираю,
сухого листя нагребу –
і буде моя хата скраю
на всю навколишню журбу.
А прийдуть до багаття двоє –
я їм добра наворожу,
бо, може, хоч краплину крові
й циганської в собі ношу.
І забере мене дорога,
я ще побачу їх з вікна...
Напевно, заздритиму трохи,
та хай про те ніхто не зна.

* * *

Мечем дамокловим над нами страх
війни,
пожежі,
пошесті чи зради.

У різних інквізицій на кострах
до нас любов спішила на пораду.

Костри і зливи не беруть меча,
але невже нам не відчутно болю
від полум'я,

що вперто твердить:

«Час

од страху повертатись до любові!»

12.12.85

* * *

За ногами
вносили землю до хати –
од весни й до осені з городу,
додавалося їй у весняну й осінню негоду,
приносили,
копаючи погріб,
а згодом – колодязь.
Налипала до підшов,
як поверталися з кладовища.
Все тіснішало в хаті від неї,
не могла зарадити й чистохарна господиня...
Незчувся,
як і над ним хтось сказав:
«Земля йому пухом!»

17.10.88

* * *

На берег викинув прибі́й
чудний уламок деревини,
щоб він, важкий, нековирний,
мені на каменях рябів.
Щоб я негайно ж і забув
його між справами своїми,
та зосереджено й наївно
чужу досліджував плавбу.
Щоб лиш здогадувався вранці
чи краще зразу по вечері –
то ж, мабуть, щогла від Голландця.
А може, рештки від ковчега...

15.10.89. Піцунда

* * *

А ночами в подъезде мечты растревоженные
поднимаются в лифте,
вылетают в трубу.

О. Хлебников

Притулок тимчасовий для оклунка,
що грань стира між містом і селом,
для нашого з тобою поцілунку,
для тих, у кого «хатне» ремесло,
для двох пенсіонерів, що забули,
угору їм пора чи, може, вниз,
для чоловіка із вінком цибулі
на користь молоденької жони...
Моя дочка не йтиме пішки зроду
і тисне кнопку – там, де цифра «2».
Й не страшно дітям «ворогів народу»,
що ліфт вночі невимкненим бува...

20.10.89. Піцунда

* * *

Великий Луже, може, ти живий
і дихати крізь очерети важко?

Козацька хитрість –

так народ мій звик –

надією лишається на варті.

А з тіла як не вирветься душа –

одні пливуть

(і звані, і незвані),

другі додому з вирію спішать,

а третіх жде «земля обітована»...

Всі над тобою

і повз тебе всі.

Когось на поміч догукатись годі.

Прости мя, Боже (там, на небесі)!

Не рвав я греблі.

Спробувати згоден.

17.10.90

* * *

Двохрядку
на мосту
гвалтує чоловік,
та голосом гидким
не рушить міри,
що був і є,
і буде при Москві,
нехай і так:
Москва сльозам не вірить.
Його жебрацтву
не мина пора
і в снах,
дарма,
що, може, кольорових...
Вирує порт,
де судна в прапорах,
на котрих ще нема
і краплі крові.

7.10.92

* * *

А світ – це величезні дзигарі
за склом, під склом, при склі цілком прозорім,
я коліщаткам розповім про зорі,
поки панують хмари угорі,
поки півсвіту і кохана в сні –
їм всім і не до мене, й ні до кого –
лоскоче усміх пасемце шовкове,
а колискові всі неголосні...
Чиїсь уста розгублюють слова,
химерні тіні повзають по стелі,
на скло прозоре дихає метелик.
Болить за нього в мене голова.

11.08.93

* * *

А я колискову згадаю.
А я колискову люблю.
Все далі, все далі, все далі
в сльозі, у надії, в жалю.
Вже син, мабуть, не пам'ятає
і донька чомусь не співа.
Гортаю, гортаю, гортаю
літа – колискові слова.
Голодні, холодні, порожні
хати не ції дітвори
і дивиться зіронька кожна
в мою колискову згори.
Померли могутні циклопи,
та час нас ніяк не зімне.
І світиться річечка Лопань.
І мама гойдає мене.

11.08.1993

* * *

Про шлях людського роду від тварин
говорить кожна фраза дарвінізму,
а далі –

 виростає, мовляв, твори,
поки тебе лиха година візьме.

З-за ґрат у зоопарку лоб у лоб
колишні звірі і майбутні люди
із сміхом бачать,

 як і з ким було,
із ревом ждуть того,
 що з ними буде.

14.08.93

* * *

Так дивно – в мене донька підроста.
Так сумно – значить, я старію з нею,
на дні життя залишений, мов невід,
якого не поверне льодостав.
Вона – моя матусенька мала –
у внуках мене має народити,
і хай астрологічні ерудити
не додають до її долі зла.
А крига скресне, а вода хлюпне –
ключам у вирій, джерелу до моря.
Тож неводом старим ловити зорі –
це не таке вже й діло забарне.
І гупатимуть яблука в саду
чи зорі, чи літа у двір бабусі...
У хаті, в світі тихо, мов у вусі,
поки по тому саду я іду.
Бабуся й донька – вічні терези.
Здригнеться стрілка, нагло, невловимо.
Вже ніч. Обом, напевно, сніться зливи.
Зима. Мороз. Далеко до грози.

6.02.94

* * *

Жінка,
схожа на Джоконду,
перейшла мені дорогу
золотого надвечір'я в коктебельський дісней-ленд
й вирушало по орбіті без жалю і остороги
людство тихе надвечірнє,
і його підносив лет
над землею і над морем, де шукало халцедони
людство вранішнє бадьоре без дітей і без посад,
і пірналося у небо, що вважалося бездонним,
й жінку,
схожу на Джоконду,
кликав Гетсиманський сад.
Та пручалось її серце, хоч обличчя розквітало,
і її не впізнавало людство, схоже на нічне,
й відчайдушно віддавали сірі очі на поталу
казці, вигадці барвистій не кого-небудь, мене,
бо давав солоним хвилям цей сюжет запам'ятати,
що прийшов за мить єдину, а триває цілий день,
й посидала моя донька усмішку своєму тату,
і Джоконду обіймала на виду у всіх людей.
І багаття на Купала вже само палахкотіло,
дозволяла ніч горіти, хоч ніхто не запалив,
уві сні сміялась жінка і її ненатле тіло
замість уст украй несмілих вогкі сутінки пили.
Врешті що мені до того,
хто був схожий на да Вінчі
і кому вона всміхалась, дивна вигадка моя,
здалеку так сумно-сумно ти дивилась мені в вічі
і не вірила напевно, що да Вінчі був не я.

7-8.07.1994

* * *

В жебрацькiм скупердяйствi є резон –
дбаннн про день грядущий в снi грядущiм
i не сухар в сумi,

а хлiб насущний,
i рай, коли про хлiб насущний сон.
Вiн м'якне в ротi, надiйшла пора –
хай заздрять жебраку царi й владики,
хоч щелепи спiшать й зiницi дико
за цей бенкет усе ще сiють страх.
I вилицi здригаються у такт,
i рiки поту – вiд джерел до гирлiв,
й солодкий трепет –

з рота вже не вирвуть –
то ж запихайсь i замикай уста.
Надiйде втома i тепло за мить
наповнить жили, тiло все огорне...
Змести б крихти до щедрої суми
на день грядущий, а можливо, чорний.

9.07.94

* * *

Час для залізних дверей розчиняється,
сейфів залізних і кулаків,
залізні дзьоби прокльовують яйця –
тріск шкаралуп не змовкає навкіл.
Світ опанують не птеродактилі
(мила архаїка тихо дріма!) –
істин новітніх вдатні редакції,
пнуса второпати, тільки дарма...
Мрія крилата – вчили у школі,
думка крилата – геній прорік,
бідному – поле, вольному – вольво,
а шкаралупи для недорік...
Може, залізну купити рушницю?
Музика – туш! Наливайте бокал,
патріархальний відсовуйте шніцель
в час для залізних курчат табака.

12.07.94

* * *

Поетами назбирані пляшки
воістину цінують, наче вірші,
в яких слова були б, напевно, віщі,
коли б вони воскресли з-під руки.
Бринять у торбі, знайдені вночі,
де сутінки густі перед світанням,
рядки і строфи, може, й не останні,
скляними голосами кленучи
їх автора, точніше шукача
нехитрого покинутого скарбу...
А він кому свою повіда скаргу
на темряву, на скруту, на печаль?
Задивиться, як рожевіє тло
при золотій осінній горошині,
сахнеться від ранкової машини
і висипле на розі бите скло.

7.09.1994

* * *

Коли витирають ноги
об душу,
вчасно її випрати
важко, але важливо...
Усе-таки мушу,
хоч і не хочу!
А випрасувати
так взагалі неможливо –
випечеш очі.

22.12.94

* * *

Білим
світ назвали, певно, вночі,
коли примерзаєш до снігу,
наче хрест
на кладовищі.

22.12.94

* * *

Гублюсь
і задихаюся
в юрбі.
З того,
що просто виплакати
ніде...
Утік.
Сховався.
Лишивсь єдиний свідок.
Він заважає плакати
собі.

12.01.95

* * *

У галицьких стрільців одсиріли набої,
червоним козакам пощерблено шаблі –
і стогне білий світ, чорніючи від болю,
то ж діточки його, билиночки малі.
І цвинтарна земля на заході й на сході
їм сонце затуля, висмоктуючи кров, –
і вимерза до дна за всякої погоди
шалений і святий, правічний наш Дніпро...
І крига підступа по наші грішні душі,
джерелам затискає їх гомінкі роти.
Ховатися по норах навчилися найдужче,
матусі і не знали, що діти їх – кроти.
А щоб прозріти нам, нетягам твердолобим,
здолавши красну смерть нехай і на миру,
просімо в пана Бога ще хоч один Чорнобиль
і в Сатани благаймо всесвітній землетрус.
Так тихо у снігах, невже ж то не дзюркоче
під кригою в криниці свавільне джерело?..
Час душам відтавять і протирати очі –
чорнобильський лелека по сонцю б'є крилом.
А галицькі стрільці зі сходу ждуть атаки.
Й червоні козаки ізнову за своє...
І сіємося ми світами дрібніш маку.
Онуки не питають: «Чиї, чиї ми є?»

20-21.01.95

* * *

Я живу на цвинтарі ілюзій
чи здається тільки, що живу...
І болять мені відмови друзів,
ніби шкіра, тріснута по шву,
що її латалось при нагоді
і раділось, адже біль ущух...
Здорово, коли тебе знаходять
на межі морозу і дощу.
І шорсткі малесенькі долоні
боязко торкаються чола,
аби ти не впав і не схолонув
на межі ненависті і зла.
Що воно за світ, такий болючий!..
Що воно за ми – такі чужі! –
кожне слово так і прагне влучить
у життя і смерті на межі.
Знову сніг, навально, безборонно –
ніби сіль за шкіру набива,
пальчики тонкі не оборонять –
сніг в очах помножений на два.
Я іду, спинитися боюся
на межі ненависті і зла.
Сніг в очах ще ж розтавати мусить.
Треба доживати до тепла.

24.01.95

* * *

Не буду заздрити тобі,
що так обходитися можеш
без повсякденної розмови
між нами у чуткій юрбі.

Не вмію думати,
що не
відбутися уже нічому
і погляд, кинутий учора,
не кличе, проганя мене.

Не хочу іншого тепла –
у цих снігах ми, «аки обри»...
Слів досить, сказаних зі зла.
Нехай народжуються добрі.

6.02.95

* * *

Нарциси продають вже третій день
в метро, де кахлів дістає чорнозем,
і завдяки чи всупереч прогнозам
ти стрінешся мені серед людей.
Вже третій день ці білі пелюстки
в твоїх руках я бачу неодмінно...
Ти уникаєш нечужих обіймів
і кожен день відсутністю місткий.
В метро, де кахлів прозирає біль,
ти спустишся і, ніби на догоду
завчасному стрімкому льодоходу,
пірнути в натовп схочеться тобі.
Од нас, од мене, од своїх гризот,
де, завдяки чи всупереч стороннім,
біляві квіти пелюсток не ронять,
але на них у тебе свій резон.
Я, мов чорнозем, подих затаю –
тобі під ноги чи назад до себе
в цей сірий морок, де під
вогким небом
вже третій день нарциси продають.

8-14.02.1995

* * *

Я вдався в батька – люди кажуть:
і неледачий, і плохий...
В дитинстві їлось мало каші,
тож не підковано блохи.
В зв'язку з перетином естетик
в мені зжились на манівцях –
вразливість тихого поета
і невибагливість шевця.
Смола і дратва ту ніч, цю ніч,
при батькові взуття гора...
Нема грошей, то відтанцюють,
хай тільки музика загра.

В час революцій кольорових,
в добу парламентських звитяг
я не питаю, як здоров'я.
Дивлюся мовчки, як взуття.
Лаштую на паркеті «лапу»
і дратву з натягом смолю –
хтозна, доцільніш добра латка
чи дев'ять кадовбів жалю.
Про славу нащо дбати все,
про купу тлінного добра?..
А відтанцюють, відтанцюють,
хай тільки музика загра.

15.02.1995

* * *

Тепер живу передчуттям кінця
зими, епохи голосочекання,
згасання світла рідного лица
у році, в місяці, у дні останнім...
Навряд чи хтось та й виручить мене –
і скаржитись не треба вже нікому,
хоч як би я утримувався не
лишати крапку там, де малось – кóму.
Вона, мов клякса у записнику,
де перший віршик народивсь недавно
і автор його вперше на віку,
аби порятувати, все віддав би.
Бо в тих рядках ще тільки подив був –
ні голосу, ні світла, ні дороги,
хоч він уже народжував добу
і знак над нею, невмолимо строгий.
Та крапка все чорнішала й росла –
дорогу затуляла, світло й голос...
Душа по кляксі добиралась вплав
до берега, що був чужим і голим.
Печуть її спаплюжені сонця,
од них лиш кола у безмежжі чорнім
й весельце коми вперто темінь горне,
де я живу передчуттям кінця.

2.03.95

* * *

І захочеться в дощ два квіточки придбати без здачі
на автобус, в якому напроти незайняте місце,
щоб краплинку дощу на щоці було нікому бачить,
в безневинній у ній не шукати таємного змісту.
А багаття одним сірником край чийогось городу
сотворити на зло непричетній супутниці-хмарі.
Вірші в полум'я – хай не відшуковують заново броду,
зась їм на перешкоді в чужу забезпечену старість.
Бо розчулення їхнє не аргументоване ділом,
язики у багаття і ласі до слова, і люті,
бо по той бік лиш темрява, болісна, тиха й надійна,
і, крім неї, напроти казання вже нікому чути.
Весняному дощу, мов малому дитяті ладусі, –
так, побавився трохи й лишив мене попід зірками.
Я зумів би, напевно, на той бік зірок догукатись,
хоч і прикро одне, що вже відповіді не діждуся...

5.03.95

* * *

У неділю прощену почути, як голос жіночий
по краплинці образу втрачає й по-справжньому прагне,
аби щось відбулось як не вдень, то хоча б опівночі,
поки чується голос жіночий – і грішний і спраглий.
Перейнятись бажанням усе розгубити по краплі
зло, як воду в пісок у нестерпно палючій пустелі,
і надіятись щиро на диво, що станеться раптом, –
стіни зникнуть і космос озветься до тебе крізь стелю.
І спадатиме бруд недолугих дрібних поєдинків,
де нема переможців, а лиш переможені душі...
Аби щось відбулось, калатає подвійний годинник
чи серця отих двох, що на диво надіються дуже.
Скільки можна губитися рідному голосу в буднях,
убивання себе і близьких щоб вважати за діло!
Ти прости мене, світе, у непростенності непробудній,
бо коли ще настане наступна прощенна неділя!

7.03.1995

* * *

У березневім дні-калейдоскопі
стрічати рік новий, немов погани,
і починати тост обов'язково
із вибачання нас перед богами,
що так нагода дивно учинила –
десь по обіді зустріч випадкова
богів із нами, а чи нас із ними,
як нас із нами, шукана відколи...
Аби Різдво відсвяткувати стало
терпіння і снаги десь по обіді,
невивгасання слів поміж устами,
блукання вздовж загубленого сліду.
І згадування разом Водохрестя,
мов у колядці, щедрій, призабутій,
коли почався рік новий нарешті,
якщо почався, хай щасливим буде.
По дереву постукаємо дружно,
в безглуздому блуканні безпричиннім
три празники до нас у гості рушать...
Аби наавтра свято закінчилось.

9.03.95

* * *

У домі, що давно не є своїм
за волею причин, а чи обставин,
чужими речі та обличчя стали
в часи тривалих вуличних боїв.
Вже вибухає за вікном фугас,
пусті шибки пройма вселенський протяг –
і хто тут «за», і хто відваживсь «проти»,
ніхто уже не запитає вас.
Лишається чекати до кінця –
сигналу перетворення в руїни
кварталу, вулиці, всієї країни
во ім'я Духа, Сина і Отця.
По мріях, по коханнях, по ділах
кривавий молох потоптом прогупа –
уникнути його цілунку в губи
ні Бог не допоможе, ні Аллах.
Тонка билінка з остраху бринить
на весняному спаленому вітрі,
во ім'я Сина і Отця повірте
хоча б в останню незнищенну мить.
Во ім'я Духа крізь пожежі чад,
надіючись, що за велінням чуда
в запеклих вбивцях озовуться люди,
палає сонця цвинтарна свіча.

13.03.95

* * *

По майдану бродить завірюха –
завіряє, що вона надовго...
Жмутками у вічі сипле скруху,
завиває скрушно білим вовком.
В сірому сум'ятті сіра постать
обминання ще сіріших чинить,
та назустріч сіромахи поспіль
тихими сирітськими очима
поціляють в затишок бажанням,
як колись в майданний поцілунок...
В затишок – тутешній слобожанин.
В затишок – мандрівники приплудні.
Перебути час на перепутті,
перебитись тільки до світання –
байдуже, чи ваш супутник путній,
все одно, чи стрічний засвіт встане.
А коли вже й спомин забереш ти
і тебе утома загойдає,
відсвяткуй хоч помини, а решта –
вовчий слід по білому майдану.

14.03.95

* * *

У середу, у день десятий Посту,
як виклик, може, виняток чи вирок,
являється тринадцятий апостол,
рішучий, і схвильований, і щирий...

Таємної вечері стіл розлогий –
облич, окрім Ісуса, лиш дванадцять,
дванадцять озивалось діалогів,
тринадцятому зайве озиваться.
Йому хотілось вірити у чудо –
і вірив, бо цьому його навчили...
Та він тривоживсь, бо його не чули,
хоч не мовчав, а говорив очима
про невкушання нічиєї плоті,
про невпивання кров'ю нічиєю
ні безкоштовно, ні за срібло й золото,
бо це страшніше, ніж упасти в ересь.

У середу, у день десятий Посту,
з обличчям чи жіночим, чи дитячим
являється тринадцятий апостол.
Тепер мовчить. І тільки очі плачуть.

16.03.95

* * *

Двох тіл летючість, сутінь березнева –
при білім біле – плавно і тривожно,
мов двох пір'їн повернення із неба,
що через вітер впасти їм не можна.
А дотики короткі й мимобіжні –
отак, мов після довгої розлуки
лишається – чи кинутись в обійми,
а чи за спину заховати руки.
При білім біле – вітер звинуватять –
все менша відстань в сутінь чи у сутність,
де в поглядах нагода впізнавати
колишньої летючості присутність.
Слова затихнуть, погляди розтануть
крізь невтоленність дотиків попарних –
і тільки вітру відчайдушний танець,
мов засторога запізнила й марна,
що біле з білим впасти не повинні,
мов дві пір'їни в сутінь березневу,
двох тіл летючість – крил дві половини –
лишається одне – здійснення в небо.

16.03.1995

* * *

Облиште скрипаля, нехай він собі грає –
ще пальці не потерпли й не порвано струни...
Влітає до метро з полуденного краю
мій березень шалений з чужої сторони.
Крізь човгіт підошов такі слова шукає
мені та скрипалю, і тій, що десь блука,
щоб день сьогодні був не злий і не лукавий,
щоб чути піцикато дзвінкого каблучка.
З чужої сторони, з блукань і неповернень –
усе той музикант, докликавсь чи догравсь –
летять мої граки, спасибі – не померли,
і стріпує крилом скрипаль – звичайний грак...
В торішньому гнізді ще безголосо й пусто –
чи доживем до пісні та юного крила?
Найперше скрипалю нехай воно попустить,
а ми усі при ньому, хай грає собі влад.
Крізь човгіт підошов – ще пальці не потерпли,
я чую піцикато з чужої сторони –
облиште скрипаля, ще березень – не серпень...
Летять мої граки. Не порвано струни.

17.03.1995

* * *

Таке високе небо уночі:
зіркам не тісно понад солов'ями,
не хоче слово бути олов'яним,
ми вгадуємо стежку, ідучи
у гості до глибокого села,
поволі повертаємось до себе –
отак за солов'ями просто в небо
нас необачна стежка повела,
де споконвіку птиці гнізда в'ють,
полишивши гризоти і печалі...
І кожній зірці є по солов'ю.
І солов'ям по зірці вистачає.
Ми вгадуємо слово для обох –
таке легке воно поміж зірками –
це я тебе чи ти мене гукаєм...
Що буде завтра, зна хіба що Бог.

5.05.95

* * *

У тихій хаті лиш одне вікно,
та й те на захід – примха господині.
Хтось дума – чорнобривці посадила.
А чорнобривцям, власне, все одно,
коли над ставом на крило стає
качина зграя – казка для мисливців –
і соняшник уже не сонцелиций,
й не світиться у хаті, просто є
чиясь нестерпна туга за безхаттям,
розмова нескінченна, мов рілля,
і соняхи облич навкруг багаття...
Й ніхто між чорнобривців не стріля.

14.08.95

* * *

Сумно бути
іменам у святцях –
діток
ними не назвуть либонь...
Некохані
нелюбам
не сняться,
бо така держава
Нелюбов.

22.01.96

* * *

І ховали любов.
І, насипавши горб під берізкою,
розбрелись хто куди –
до отар, до печер, до шухляд.
І лишили хреста.
І на ньому дві дати із рискою,
щоб собі спокійніше
та ще й інформації для.
А наступного дня,
у вчорашнє вертаючись нібито,
наскладали у вузлик
харчів із сумного стола,
понесли, адже треба
й померлому снідати.
Скатертина, мов сніг.
Свіжу землю нехай застила.
Ось дістали чарки.
Хтось пляшчину уже розкорковує...
Але що воно сталось?
Ні горбика, ані хреста.
Тільки високо в небі,
розкинувши крила підковою,
аж дивитися боляче –
щось літа, щось літа, щось літа.

14.03.96

* * *

Я люблю не вмiючи, без жалю,
що тебе не гріє моє «люблю»...
І душа болить, та не зажива.
Чи тому й болить вона, що жива.
Вiддавати Богові не спішу,
а тобі вiддавши, я запишу,
що була душа моя – не моя,
може, пса чи зірки, чи солов'я...
Перший дощ збирається і гроза,
тільки гілка блискавки замерза.
Я кричу очима твоїм очам,
я корюсь очей твоїх двом мечам...
Кажуть, за тобою я волочивсь,
якось розтлумач їм – не волочусь.
Так тебе любити я й не навчивсь.
Так тебе втрачати я й не навчусь.

24.03.96

* * *

Останній клопоть снігу розтає
на сірому даху напроти вікон...
Та ще до того ж личенько твоє
зника, мені вкорочуючи віку.
Отож його відтворюю вночі
і подумки лечу за ним край світа;
аби я для людей не поночів,
нехай воно хоч вигадкою світить.
Так смішно бути школярем тепер
при позакласнім способі навчання
та ще й шукати найміцніших пер,
щоб перекреслити твоє мовчання.
Зника нехай, що б не було в словах,
там, на край світа, навіть сніг не тане.
Мій аркуш – клопоть на даху останній –
з душею разом в березень сплива.

1.04.96

* * *

Це називалось виганяти зиму
за пару днів до Сорока Святих,
бо світлофор уперто, мов дозиметр,
у поле гнав з міської суєти.
І дотлівали снігові тороси,
і крига, ще холодна і слизька,
мене гукала з натовпу дорослих
та дозволяла бути в малюках.
І відчинялась хатка понад ставом,
і протяг у ній ходором ходив –
і зайве все безжально виміталось,
що по кутках осіло в холоди.
І весело ставало, й відчайдушно –
так, мабуть, березіль вчува кора...
Горіла свічка. Я лишався в учнях.
Не гасла свічка. Значить, не пора.

1.04.96

* * *

Ми навчилися нарікати на негоду –
те, що вмієм, не носити за плечима.
Але доки я чекатиму нагоди,
ти спішитимеш знаходити причини.
Докоряти, певна річ, невдячна справа –
самопливи, самоходи, самосади...
Навіть річка безіменна має право
і на повінь, і на змогу замерзати.
Та душі моїй не дишеться на ладан,
виринається вона з-під льодоставу.
Із очей твоїх не рушать криголами,
тільки долі моїй інших не дісталось.
Вибирає нам супутників дорога –
тих, що йдуть в одному напрямку, єднає.
Доки я тебе шукатиму за рогом,
ти згубити мене встигнеш за Дунаєм.
Слів бракує для моєї для розмови.
Хто вирішує, той вчинків знає вартість.
Адже проліски – то квіти незимові.
Де не товсто, там і мусить розриватись.
Слава Богу, що четвер буває Чистим.
Жаль, звичайно, одного на рік замало.
Після дощичку лечу торішнім листом,
щоб про осінь навесні не забували.
І гостей незваних ждали до вечері,
і в однім не розрізняли половини.
Ну, а в тім, що після травня буде червень,
вже ні ти, ні я, ні проліски не винні.

13.04.1996

* * *

Мені минати цей будинок,
а чи себе – усе одно...
І за негоди, й за години
в четвертім поверсі вікно.
А раптом візьме та й відчинить,
рукою білою майне
і буде карими очима
шукати в темряві мене.
Я відриваюся від тверді,
ще мить – і в прірву чи увисьь.
І сміх, і плач, і глум одвертий
крізь мене струнами провис...

Мов постріли, над бруком кроки.
Чи я – не я, чи ти – не ти...
І вулиця така широка,
що хтозна як і перейти.

13.04.96

* * *

З тобою мить
нестерпніша, ніж та,
якої нас розкидано врізнобіч.
Шукати силу
там, де пустота,
в надії – може, поєднає знову?

Це так ганебно
після заморок
втікання, повертання, відмовляння
спішити,
запізнившись на урок,
що вже давно
добіг кінця за планом.

В сценарій ти
даремно не дивись,
у ньому ролі й виконавці – знані.
Є місце почепити дармовис,
є час
знайти себе в своїм обмані.

А слів нема.
Чекати їх облиш,
коли доцільніш те,
що наяву вже.
Болиш в мені, поки іще живу я.
Живу іще,
поки в мені болиш.

*22-23.12.96. Вовчий День починається,
буде аж до Водохреща, поки постріли йорданські
вовків не розженуть.*

* * *

А старість насуне
не згірш чужини,
хоч подумки скрикнеш:
„Лишитися б можна!..”
Холодні парсуни,
мов дощ після жнив,
виписує кривда
тепер вже за морем.

І немилосердно
беруть береги,
аби роззиратися
стерпим од болю.
І з тих, хто все стерпів,
усяк дорогий,
усяк – емігрант
із країни Любові.

23.12.96

* * *

До спогадів ще засвітла
і ночі вистача...
А прокидатись заспанним,
стелитись при свічах.
Не тостово, не гамірно...
Умощується ніч –
холодна, ніби цямрина, –
до ранку при мені.
Я на вселенськiм протязі,
скотитися з гори б.
Мовчить вода в колодязі,
щоб я заговорив.

В очах тумани сховані.
Чиї вони? Чиї?
Немов шукаю в повінь я
торішні ручаї.
Рука чола торкається –
і пальці-промінці
гуляють все, та каються,
що по моїм лиці.
І я боюся зрушити
цю мить, цю ніч, цей вік...
І опадають грушами
зірки з вербових віт.

А всі човни відв'язано
і затишку нема...
Та ще над гаєм-красенем
збиткується зима.
Ні голосу, ні погляду
по хвилях чи по дну,
де айсбергом у спогадах
не тану й не тону.
Тож весь у кригу вилився.
Ні жалю, ні вини.

Лиш «три верби схилися,
мов журяться вони».

29.12.96

* * *

Зухвальців карано завжди...
Цього Пігмаліоном звати –
посмів жінками гордувати.
Тепер, голубчику, зажди!
Прославивсь мрамуром Парос.
Відомий ти своїм різьбярством.
Розгніватися і поклястись
не треба Афродіті спроб.

Каміння вистачить, аби
спромігся ти на Галатею...
Та ще по-справжньому любив
й таки зробив її своєю.
А над вогнем священний дим –
настало свято Афродіти.
Ти будеш, будеш володіти –
зухвальців карано завжди.

І мрамур м'якшає, як віск,
і вигин уст такий гарячий...
Ти гордував жінками наче?
Ти був щасливий чоловік.
Налито в кратери вина.
Дарма, що не було трой-зілля.
Тепер уже після весілля
збагнеш, у чім твоя вина.

1.01.97

* * *

Відпрапорилось червінню на площах.
Мов синьо-жовтим дням пора мина.
Дощі буденно випране полощуть.
Вселенська прачко, чом же ти сумна?

Чи нас під білі позовеш полотна
до лав капітулянтської пори?
А там – побатальйонно і поротно!..
А там ізнову чорні прапори?

5-6.01.97

* * *

Чому нам, смертним, віриться у Бога,
хоч ходимо до церкви лиш в кіно?
Повз цвинтарі прокладено дороги,
а кожен дума – повз його вікно.

Цих добре вчили довіряти казці
про світлий рай у місті і в селі...
Дивлюся: профіль лютого кавказця
бринить у них на вітровому склі.

5-6.01.97

* * *

Зберусь літописи читати,
а думка стукає: облиш,
бо прозирають чорні таті
крізь світло всміхнених облич.

Хто був герой, того проклято,
щоб звідусюд навіки щез,
зате нахабно і з колядок
стримів, як спис, верховний жезл...

Чому історії так мало?
Своя ще гірша, як чужа...
Напевно, пера повтікали,
щоб не писалася олжа.

5-6.01.97

* * *

Нащо мені ваш поспіх, люди?
Ви – крок вперед, я – два назад
звідтіль, де вже мене не буде, –
дощинка лиш, немов сльоза...

Туди, де Берегині голос
і Кожум'яка шкури мне,
а скотій бог на ймення Волос
не знає, що нема мене.

І тільки дух мій над стежину
крізь дні відмов і подаянь,
де ще нескоро зійде жито,
а тільки потім буду я.

6.01.1997

* * *

А де ж поділися татари?..
Вертеп спішить, а степ лежить.
І в нім – «три царіє со дари»,
й сам Ірод, і Москаль, і Жид.
Спаситель там іще дитина –
старий завіт, новий завіт –
одне-однісіньке під тином...
А понад тином блазень-світ,
де всі танцюють, п'ють, регочуть
і порпаються у гною.
А я лиш бачу їхні очі.
Й себе у кожному впізнаю.

6-7.01.97

* * *

Незрячі бачать більше в глибину,
не заважають їм речей дзеркала.
Іти штовха негода по багну,
а досвід вперто стежечку торкає.

Хіба чиясь простягнена рука
підтримає, збентежить, насторожить,
стрічаючи, мов крижана пороша,
прощаючись, волога і жарка...

Що в дотику? Цілющість джерела,
яку тому належить оддавати,
чи вкотре немінучий промінь втрати,
відбитий од посрібленого скла?

7.01.97

* * *

Увагу приверта не скрип дверей,
а відчуття, що ворон в долі криче...
Гойдають голоси життя незряче,
немовби хвиля човника бере.

Коли стихає все, й нічна п'ятьма
на зміну денній неодмінно ваша,
найменший порух більш за бурю важить.
Аби їй не з'явиться крадькома.

По кладці звуку тишу перейти,
там голос-берег кожний крок ваш ловить,
там гай-відлуння з усмішкою-словом,
де всякий колір в музиці притих.

Так солодко озвуться бриндуші.
Без вітру квіти безголосі ж наче.
Я світло берегти учусь в незрячих
у кожному щирім поруху душі.

7.01.97

* * *

Зводять храм на вогкому піску.
Гнуть горба за мить лиш до розору...
Камінь?

Значить, час будівнику.
Ну, а змило?
Так на те ж і море!

7.01.97

СТАРЕ ФОТО

Шестеро їх – молодих –
на сходах дня.

Клацнув затвор – видих, вдих –
рідня.

Сніжинка – на рівні облич,
час затопче.

Дізнатись мені б лиш,
де ж невідомий хлопчик?

10.01.97

* * *

Було майбутнє, стало минуле –
«одірвались од днів слова»*.
Гілки від стовбура відчахнули.
Хтось його полива.

Диваків у житті негусто –
видко, це їм згори...
Не смійтеся – навіть гуси
порятували Рим.

10.01.97

* *Із Є.Плужника.*

* * *

Коли ще той буде лютий!..
Сміюсь, бо Різдво трива.
Кортить похвалитись людям –
безплатно провіз трамвай!

Колядки, зірки восьмикутні...
Вже й березень ніби ось.
От тільки б усім на кутні
сміятись не довелось!..

10.01.97

* * *

Євгену Плужнику

А вже в потилицю щось дише,
хоч зустрічі не признача...
Та враз розколюється тиша
і ллється воском тризни час.

То не з тобою. То – із кимось.
А ти побудь іще. Але
вже кіньми правлено баскими,
пора сповільнювати лет...

Лишається позаду світло
й ті, що зневажили тебе.
Щоб легше покидати світ цей.
Не з світлом і не з ними. Без.

В усі віки завжди один ти –
чи молодий, чи постарів.
«І знов за вікнами будинки
і мертве світло ліхтарів...»

10-11.01.97

* * *

Я – пес.

Я – Симаргл

у нехитрім орнаменті.

Авжеж що для того й сховався між трав,
аби вам назад не кортіло до мамонтів
і час для сівби не спинявся,

тривав.

Помітити спробуй мене попід стеблами,
і сило ворожа,

і навіть Велес!..

А жито під ноги Стрибогу простелиться.

І я збережу його, вірний ваш пес.

Згадайте богів,

помоліться Позвізду,

щоб добра погода на щедрий врожай...

З перуновим цвітом вертайтеся удосвіта,

хай слуха пісень ваших Волосожар.

Та не розминітеся з «власною» Долею,

її не гнівіте на стежці крутій...

Бо й землю орати

ганебно

за волею

вогню і меча золотих візантій.

Таж тисячу літ за волхвами ви плачете –
до неба злечу,

припаду до землі...

Крилатому псу та й не віриться начебто,

що тисячу

(тисячу?),

тисячу літ.

А древо життя вже давно не поливане.

Напевно ж, у Дани відро не пусте.

Я знаю: ви хочете бути щасливими.

Я – пес.

Я – Симаргл.

Я вертаюся в степ.

19-20.01.97

ТРИ ШУМЕРСЬКІ ЦЕГЛИНИ

Школа. III тисячоліття до н. е.

Де «батько» й «старший брат»
і над «синами школи»
занесено бича, як велено згори,

навчитися добра
 хотілося відколи...
Там глиняні книжки, а глина не горить.

Одним – легке слівце,
 другим – вагомість кузні.
Із ранку й до зорі до людяності йди.

І прагне манівцем
 найперший підлабузник,
на глиняних стежках лишаючи сліди.

Урукагіна*. 2500 р. до н. е.

Збирачі податків і свобода –
як це поєднається небавом!..
Що правитель богобоязливий –
це було давно.

Та й чи було?

Вже тепер не запитаєш Бога,
чи душа у тілі у хупавім
без податку на громи і зливи
вірить у тонюсіньке стебло...

Повертаючись у давню еру,
як по мед у ближнім Дикім Полі,
бачу шаблі ще й аркани бачу,
що злітають над моїм чолом.

Принести б – чи з казки, чи з Шумеру
хоч десяток літ святої волі.
Певно, вже не встигнути.

Найпаче
крил твоїх не вистачить, бджоло.

Демократія. 2050 р. до н. е.

Є у Луврі стела Хаммурапі,
славного царя із Вавилону,
де закони писано покірним
в камені – із тих, що віднайшли.

Звісно, в славослів'ї для сатрапів
істина від сліз була солонна...
Цар лишатись мав собі спокійним –
аж до нас його слова дійшли.

Є закони, писані на глині,
висушені сонцем і вітрами.
Світ іще тоді такий широкий,
потім в храми біблій навезуть...

Глина уклонялася людині –
стане ж глиною,
а та для храмів...
Це вже в біблійі «за око – око».
Це вже з нами буде «зуб за зуб».

26.01.97

* *Правитель Лагаша, міста в Шумері.*

* * *

Квітка під жіночою рукою
в майонезній баночці звичайній...
Чоловічі голоси звучали.
Їхав електричкою.

Якою?

І куди, й навіщо?

І укотре

з хлопчиком очима зустрічався.
Стрілочка тремтлива й вістря часу –
понад розкіш і понад непотріб.
А листки бузкові чи лілові...
А хлопчина чутко прислухався –
рейок перестук,

вселенський хаос –

чи розмові бракувало слова?
Обіпліч – краяни, односельці.
Як вам
із дитячими очима
сварці віднаходити причину
чи нагоду усмішки веселці?

Ви долоні з квіткою не руште.
Шлях неближній, незворушний, лютий.
До плеча плече – звичайні люди.
Рідні.

Повсякденні.

Невмирущі.

6.07.1997

* * *

Малину із долонь чужих
устам співати не хотілось,
а промінь сонячний поцілив
та й поділив поміж стежин,

де неспрудке й колюче щось
у розпалі грибного літа
мене спішило не зустріти –
моїх розмов не чути щоб.

Не відмахнутись од оси,
немовби річечці від луку...
Так обіймались голоси!
Я знав, що то лише відлуння.

Обабіч шляху весілля –
сліпучобіло в вічі сукні!
Я, уособлюючи сутінь, –
на весь цей полудневий шлях.

І двері в зовсім інший світ,
де волі сутінь ні до чого, –
вогонь троянд іще учора
був нетутешній, нині свій.

Постояти ні в сих ні в тих,
води знічев'я попросити
й просипатись, немов крізь сито,
крізь погляд в прірву темноти,

де ставити вже ніде ком
і нікуди чекати візу...
Поговорити з їжаком
сьогодні їздив я до лісу.

26.07.1997

* * *

Непроданих зайців
на станції Левада
і плюшевим тривогам
узятись нізвідкіль...
Із повені наступної
нескоро впливати,
а літньої городини
невпоїд наокіл.

Але ж човна з веселечком
бабуся в окулярах
не має, щоб учасно
вернутися назад,
де внук її однесенський –
іще тільки школярик.
Коли це він постаріє
і буде дід Мазай!..

10.08.1997

* * *

Вибирають цибулю в саду молодім –
й він свавільно спішить на очах підростати...
Навіть в землю вгрузає схвильований дім,
що при дійстві оцім – лиш білесенька хата.
А під вечір прожектором сонях шука
у вінку призахіднім на обрії осінь.
І така розлягається тиша лунка,
що здається – зненацька душа заголосить.

11.09.1997

ПАРА ЗОНГІВ ДЛЯ Е. ЙОНЕСКО

* * *

Живуть і носороги, і коти;
спинитися їм страх не дозволяє –
біжать по колу звідки і куди
навкруг землі, не зна орбіта краю.

Добро, як маєш розум нечужий, –
жалій за тим, кого розірвуть в клоччя.
Женеться хто і хто втіка, скажи –
й тобі поставлять пам'ятник на площі.

Вгинається під бронзою земля.
Моря над площі хвилями по тому.
А я собі будую корабля –
ковчег не порятує від потопу.

* * *

В дзеркало дивитися не треба –
хижий ріг тобі прикрасить лоб...
Все одно ти не втечеш од себе,
тож розбий оте свавільне скло.

Лікарів питати і не пробуй:
те з тобою, що із усіма...
У здорову вірячи хворобу,
шансів на одужання нема.

Якщо ти здоровий, значить хворий,
кращого діагнозу не жди.
Що рецепт, коли *memento mori!*
Смерть – завжди спасіння від біди.

6-7.01.98

* * *

Укотре пересілися морози.
Одлига в дім крізь темінь долина.
А ти в – снігах.

Стоїш простоволоса.
Аж терпне поміж нами далина.

Озветься голос.
Зойк пташиний ніби,
З чудної доріздвяної пори.
У світ, в якому розминутись ніде.
Лиш поцілунок ляпасом горить.

Усе нічого:
ти жива-здорова,
«є діти, є робота, є мета»...
Та от біда:
прибилася дорога,
яка вже нас удвох не пам'ята.

10.01.1998

* * *

Не плачеться у петрівчанім по́сті
при переджнивнім слобожанськім полі,
де три дощі спішать у гості поспіль
не на дозвілля, а скоріш на поміч...
Мені до них минуло днів без ліку –
і десь між диригентів і пюпітрів
жаліти з ними буду пса-каліку,
дощинки віднімаючи у вітру.
Нехай подалі будуть од напасті,
зумівши чорний день перебороти,
двоногий пес отой на кличку Басті
і цвях кривий в кишені Паваротті.
Рудому псу листи півсвіту пише.
І плаче жінка в бороду Лучано...
Невдячна річ гадати: чіт чи лишка –
аби подовше музика звучала!

12.07.98

* * *

Зітер зриває маски посмертні
нині колишніх листків весняних,
поодинокі,
 мов щойно у серпні,
в сутінках світла краплинки від них.
Час опинятися в шибках напроти
у призахіднім прощальнім вінку
дню,
 що являв звичайнісіньким протяг
на тривіальному людському віку.
Що залишається світу від нього:
кволі проекції істин хистких,
сажа рухлива у тіні двоногій?!
Світла краплинки в майбутні листки...

25.10.98

ЖОВТНЕВИЙ АРКУШ

Ти напиши мені листа
із нашого жаркого літа,
де тільки прагнеться боліти
твоїм негрішним ще вустам,

де сонце котить понад став
і стежка йде за нами слідом...

Ти напиши мені листа
із нашого жаркого літа.

Осілля місія проста –
жбурляти золото на вітер...
Про зайвість літ жарких жаліти
умерзлому вже в льодостав

ти напиши мені листа.

25.10.98

* * *

В ніч душа заблука
між чиймось думками,
порятунку шука
од дбайливців лукавих.
Я бездушним лишусь,
дивуватися зайве,
в споришеву іржу
слід вгрузатиме зайди.
Мабуть, теж хтось зоставсь
без душі-утікачки, –
наче ринва пуста,
в ніч посвистує лячно.
Гарбузовий ліхтар
блимне в ранку рудому...
Хай душа поверта,
повертає додому!

31.10 - 1.11.98

* * *

У мене відчиняє двері світ.
Я думаю,
 що в нього відчиняю:
жалобі і весільній перезві
даю можливість стрітися віч-на-віч...
Мов рукавичка,
 в сутінках душа,
спішить іздалеку чиясь невтайна.
А понад нею груша Кайдаша
горить вогнем.
 Чи все-таки світає?

31.10 - 1.11.98

* * *

Би просили дозволу кохати.
Дати дозвіл міг хіба що Бог.
А чиясь калина коло хати
краплями палає між шибок...

Доки пересядуться морози.
Доки виє вовк на цілий степ.
Доки знову дозволу не просять.
Доки ще калина не цвіте.

1.11.98

* * *

В краплях світла тремтлива стежечка,
що від сонечка по воді...

Ці

отих

намовляли стежити

та за ними ж,

бо – молоді.

Молодиці білили окола
та звичайно ж, що не к Різду.
Солов'ї вже давно обт'юхкали
не однісіньку перезву.

На подвір'ї колоди тешуться,
на весілля не кличуть вдів...

В краплях світла тремтлива стежечка,
що від сонечка по воді.

3-4.11.98

* * *

«Сарэ□ патря□...»

Усі циганські карти.

«Сарэ...»

Усі щасливі як одна.

У коноводи б записатись варто.

Та пісня, що у ній не видно дна!..

«Кай ту, дэвэ□л?»

О де ти, де ти, Боже?

«Кай ту?» –

як по обличчю батогом.

А вже мала чорнявочка ворожить.

І красти вчить найменшого твого...

Циганське сонце не дарує сили.

Душа блука в неznаній стороні.

«Сарэ патря...»

Усі цигани сиві.

«Сарэ...»

І тільки коні вороні.

3-4.11.98

* * *

Я додому хотів прийти.
Я додому прийшов давно.
Думав, може, зустрінеш ти,
а зустріло мене вікно.
І при склі – стежки уподовж,
просто впоперек жухлих вохр –
вовк холодний, мов сивий дощ,
я холодний, мов сивий вовк.

3-4.11.98

* * *

Забрели в падолист.
А вертатися треба. Чи хтозна?
Забрели, наче в ліс.
У гіллі – тільки стрекіт сорок.
Кажуть, встигнути можна.
Чи варто? Щоб чути, як тоскно
завива домовий.
На горищі між затишних крокв.

Може, заздрить отим.
Може, ті йому заздрили вчора.
Звісно, компас абощо
наступного разу візьми...
Завтра вогнище згасне
і зробиться попелом чорним.
Нині вогнища, бачиться,
не загасити слізьми.

3-4.11.98

* * *

Сніги у місті,
 мов орда у Полі,
і темряві не з'їсти білизну...
У вечір чистий,
 наче дві тополі,
пливуть собі дві постаті до сну.
А той – іще неближній,
 ковилами
летить над містом і понад двома,
і марять степом сірі криголами –
вони ж будинки...
 Це прийшла зима.
Ці відстані, що крізь сніги похилі.
Ці двоє. Йдуть
 чи вже прийшли давно?
Там, на вершечку скіфської могили,
подзенькує ординське стремено.

15.11.98

Сліди торкають хвилі та вітри,
піски заносять ввечері та вранці...
І затихає, замовкає крик.
І понад степом половецькі танці.

* * *

Цей віщий сон при київським столі,
той віщий сон в хозарським каганаті...
Хоч ви під нього небо простелить,
а вже соломка не допоможе й надто.
Ці дервіші та рабини й ченці –
ці зорезнавці,
радники й пророки!
Чи, як брехня читалась на лиці,
й тоді господь на них дививсь впівока?
Хозарської полеміки слова –
яка ж то з вір найліпше порятує?..
Хозар нема.

А віра все жива.

Русі шукаю.

Та напевно всує.

Хрести, зірки й півмісяці в ту ніч.
Себе знайти між них нагода є нам.
Каган і князь.

В трьох соснах – уві сні.

А хто при нас: чи мавпи, чи гієни?

* * *

Шумить пісок в хозарським словнику,
і проситься відьомський дух на волю.
А ти, моя зозуленько, не куй,
бо тіні мчать над половецьким полем.
Чий вони –

пташині чи людські?

І що по них бринить –

шаблі чи дзвони?

Кому повірив предковічний скіф?

Кого чекає цегла Вавилону?

Є небезпека заблукати в снах,
є перевага під копита впасти...
А злива часу щедра і рясна,
під нею тісно пастуху та пастві.
Шумить пісок, зозуленька кує,
не просить дозволу ніхто ні в кого.
Подумаєш:

то віра ніби є.

А подивитись:

то немає Бога.

* * *

Була принцеса,
звалася Атех,
що означа чотири стани духу...
А на повіках азбука цвіте,
про те ніхто з живих нехай не слуха.
Сім солей,
наче в неї сім облич,
вгадати спробуй, котре з них правдиве!
І спів солоний,
і солоний клич,
і дзеркало хова солоне диво.
А може, тих принцес було аж три –
і кожна з них свого шукала бога...
Й два дзеркала –
зображення зітри
чи літери з повік тії епохи,
яка не довіряється красі
заплющених очей за мить до страти,
звідтіть мені в долоню сипле сіль,
щоб зрештою навчився помирати.

Кирило (Костянтин Солунський)

Мій плащ – мій дім на світових шляхах,
де мови – вічні, як вітри мандрівні...
Нема ікон в церквах.

Душа лиха

вважа, що натовп часом –

Богу рівня.
Халіф арабський кличе під Багдад –
і на чолі у мене перша зморшка...
І тіла течія, і дум морська вода
в руслі душі...

О, течія у морі!
В Олімпі втнув я пастку для слов'ян,
піймавши мову,
ніби птицю в клітку...

І записав хозар до християн,
і на чолі відчув хозарську мітку.
Ще й борозна слов'янська пролягла,
щоб в Римі знали:

десь є руський Київ,
в нім по-слов'янськи Господу хвала...
Якби ж вона спинила лють батіїв!
Вертати з мандрів до ікон,
в церкві,
молитву вітру кожного пізнавши.
А тінь хреста торкається трави.
І ви.

З Христом?

І ви з Христом.

Назавше?

* * *

Ловцями снів залишилися ми,
бо наяву хозари – не хозари...
На цвинтарі й на ті,
мов на базари,
повзуть врізнобіч під покровом тьми:
на грецькі,
на єврейські,
на арабські –
куди премудрий визначив каган...
І моляться купованим богам
вже не по-людськи,
а, як є, по-рабськи.
Блаженства просять, мали ж бо його
давно колись, як ми,

що в снах, мов риби...
Палають свічі на притворах Рима...
І душі їм випалює вогонь.

Мефодій (Солунський)

Летіти рибі, вкраденій з води, –
що ж їй іще лишається робити!..
Та й користі з тієї бороди,
коли в морози батогами бито.
Святе писання –
на зразок держав,
у ній свої, звичайно, громадяни,
і хто б якої зброї не держав,
найліпша зброя – слово, Богом дане.
Нехай слов'яни кажуть:

«Отче наш!» –
чужому богу треба їхнім бути...
Коли стоять морози, мов стіна,
і вже Перуну князь готує пута.

* * *

Різними мовами ви мовчите,
іконописці, а чи богомази...
Страху не садять, та тільки росте
з кожною фрескою в душах чумазих.
Линуть архангели,
барвам ціна
тільки тоді, коли висохнуть фарби...
Протяг життя видуває до дна –
стовп соляний у пустелі безхмарній.
Лики апостолів.
Поту ропа.
Котрийсь край столу нахмурює брови.
Літери гострі.
Хто там ступа?
З фрески стікають три крапельки крові.

5-6.12.98

* * *

А сон

тебе до мене заверта,
прийма на себе наше безголов'я,
та стежка –

хоч полога, хоч крута –
твоє бажання не спішити

ловить.

Себе картаю за слова в рядку –

в них

здійснюватись

є свавільна здатність...

В ходу твою вслухаюсь неспрудку,
пишу неспіхом:

«Це має статись».

Куйовдить вітер пасмо над чолом,
я не стараюсь радість побороти...

Читай в рядку,

що сонячно було!

А що ти вдієш сонячності проти?

3.01.99

* * *

І знов доводиться прощатись
із днями, тижнями, роками...
А ніч і ніч –

немов лещата.

А краплі часу точать камінь.
Хоч він за пазухою в тебе.
Хоч він лежачий.

Серед шляху.

Напевно, хтось возив на терем.
А втрапив? Може, й не на плаху.
І знов доводиться...

Не вперше.

Із днями, тижнями...

По комусь.

А ніч і ніч...

Неначе верші.

А краплі...

Цілять все за комір.

Хоч рік новий мене надібав.
Зі свіч старих накапав воску.
А в мене календар «Садіба».
Придбав сьогодні у кіоску.

4.01.99

* * *

Вікно
заглядає
мені до хати.

Вікно
не виймає
із мене душу.

Вікно
розуміє:
нащо брехати!..

Вікно
не розкаже –
почути мушу.

5-6.01.99

* * *

Ця зима, наче та зима, –
галасливі дзюбаті дні.
А дорога вночі – сама.
Ми обабіч неї – одні.
Крок лиш подумки уперед.
Крок назад – значить, в сумі два...
Хто обох нас од нас бере?
І куди нас од нас діва?

5-6.01.99

* * *

Маленька жінко, смійтесь безборонно!
Здається, нині вихідний у зла...
І то дарма, що чорне гайвороння
танцює на церковних куполах.
А ще за Вами темні вікна стежать
і дім стоїть, мов на снігу рояль,
і впізнає пополотніла стежка
у Вас найдивовижнішу з прояв.
А хвіртка буде довго в двір впускати,
бродяча зірка зірветься з небес
й морозом на столі запахне скатерть,
про що навряд чи зна сусідський пес.
Хіба йому підкажуть білі вишні,
то вітер з них холодний цвіт зніма...
А Ви мені про мене спомин вишліть,
дарма що в мене Вас уже нема.

5-6.01.99

* * *

Приходили колядники
отак вважай що вдосвіта
крізь абордажі ліфтові
з армади хлоп'яків...
А ще чекала всміхнена
листів, яких не досить їй,
і я складав листи оті
з сяких-таких рядків.

Морози пересілися
і зорі поховалися,
а надто Віфлеємської,
звичайно ж, не було –
Різдвом це називалося,
і співами, і галасом,
і вірою в Спасителя,
котрий здолає зло.

Листам отим написаним
від ночі ждати милості,
а тій, що їх чекає ще,
не знати, де біда...
Заснула моя донечка –
і їй напевно снилося,
що в небі зірка сходилa,
а не Полин-Звізда.

7-8.01.99

* * *

Що тобі лист мій?

Пливи у ніч,
юнка усміхнена, павонько!..
Місяць дріма на твоїм вікні,
щойно ж казав тобі:

«Спатоньки!»

Стиха заплаче вві сні замок,
сниться,
що в гості приходив хтось...
Ти його просиш, аби замовк, –
дарма про пусте розводитись.
Світло увімкнеш,
в лист з-під руки,
до таємниць ніч охоча ця.
Чистий папір.
Утекли рядки.
В дверях замкові регочеться.

7-8.01.99

* * *

Така буває тиша давучка,
її запити ну хіба що гасом...
А три вогні танцюють на свічках.
Вогні танцюють, а свічки не гаснуть.
Зима пасе на пасіці корів,
усе одно їй, де корів тих пасти...
Допоки в свічці гнотик не згорів,
наявний пастир, а при ньому паства.
В молитву душі класти їм щодня,
не личить тиша храмам непорожнім.
Я вчив, що люди по крові рідня,
а по молитві тільки подорожні.
Над шляхом здіймуть куряву вітри,
хліви застогнуть по травиці тоскно...
Дощу краплинку зі щоки зітри
і враз відчуєш – тиша пахне воском.

7-8.01.1999

* * *

Різдвяна пошта нині вихідна,
залізно дихають замки на дверях...
Присутній комплекс мокрого рядна,
коли при буднях – свят наявна зверхність,
Коли телеекран-рецидивіст,
твій дім перетворивши на малину,
чи не всього життя становить зміст,
в яким ти сам – податливіший глини.
Коли й дочка, втомившись од реклам,
дістане книжку, схоче почитати,
ти будеш здатен лиш на роль ракла
в тім, що лишилось од твоєї хати.
Там кров на книгах запеклась руда,
там свічка ніби світить, та не гріє,
там палить Київ Золота Орда...
Опісля Боголюбського Андрія.

*8.01.1999. 1169 року Московський князь
Андрій Боголюбський зруйнував Київ.
Усього 830 років тому*

* * *

Яблука-груші будуть в саду.
Заєць капусту впорати здатен.
Де ж мені дітись?

Я підожду.

Тільки й лишилось, мабуть, що ждати.
Сніг матіоли вчасно вкрива.
Знову посію – літечко буде.
Думають люди – чорна брова.
Ти мене любиш – думають люди.
Полям в заметах світ навкруги.
Білою біллю вишите поле.
Душу забрати хочуть сніги.
Ридма сміються з них матіоли.

6-9.01.99

* * *

Я хвилями біжу,
та ноги, ніби гирі.
В дитинстві б журавлям
«Візьміть!» кричав услід...
За золоту межу
душа не хоче в ирій.
Хтось поглядом стріля
холодним, наче лід.

В прозорім дні таким
себе, здається, чути.
Щось пише – чи душа,
чи вила – по воді.
Осінніх літаків
останні парашути
устигнути спішать
до перших холодів.

8-9.01.99

* * *

От і Різдва немає –
так, як тебе нема.
Кажеш, що час минає,
наче оця зима.
Лікар тебе лікує,
себто лікує час,
навіть краще від кулі,
котра часом стріча...
Буде весна принаймні,
гілку бузку зломи.
Звісно, час не минає.
Це минаємо ми.

9.01.99

* * *

А квіти вкотре вже цвітуть
на підвіконні.
І хтось та й вірить в свічку ту,
що при іконі.
Невже не всіх взяла орда?
Жалкує дуже...
І десь живий іще Ордан
у грішних душах.
Між зміїв мерзнуть явори,
і квіти, й коні.
І місяць скалиться згори
на підвіконні.
Полити б квіти. За вікном
гука хтось маму.
(А гуси ж в ирїї давно...)
Телесик, мабуть...

9.01.99

* * *

Тамбовський вовк вважа когось за друга,
зима – не мед для будь-яких вовків...
А ти мені чомусь не снився вдруге,
лиш чорний пес та білий сніг навкіл.
Не гріє шерсть.

Тіка надія літа.

Безсмертний гицель долю вибира.
По втомі сні – це усього лиш ліки,
у воскресіння тривіальна гра.
Чиєсь прокляття.

І виття на місяць.

Нора з дверима, де мороз трима...
Знімають шкуру.

А земля на місці.

Нерозуміння краще, ніж тюрма?
Спішать прожогом понад мене авта.
Хтось місяцеві голову відтяв.
Таким доречним вдень здається гавкіт,
запівніч – звичайнісіньким виття.
Минає сон,

де я уже не плакав,

в тобі забувши злякане дівча...
Тамбовський вовче, харківський собако,
візьміть хоч ви за перекладача.

10-12.01.1999

ВИБИВАННЯ СОНЯШНИКІВ

1

Знав –
 десь
мій
 рід.
Мав
 день,
МОВ
 рік.

2

– До
 дна!
– Не
 квап...
Вже
 знав
дух
 зваб.

3

Вовк
 вив,
я –
 ні.
– Де
 ви? –
крізь
 сніг...

4

Дум
 плин –
час
 мли.
Хто
 нас
не
 зна?

6

Їсть
 сніг
днів
 крук...
Вві
 сні –
жар
 рук.

7

Крав
 хан,
бив
 лях...
Біль
 хат
над
 шлях.

8

Від
 тат
і
 мам –
сум
 дат,

сміх
мальв.

9

Вік –
повз?..

Час
мчав...

Спів
кобз –

є
час!

11.03.99

* * *

Прокидаюсь до півнів.
Зорі коляться.
Обніматися квітень
лізе, мов п'яний.
І земля підо мною
скрипить колесом,
аж душа моя
неполивана в'яне.

Все маленька та
веснянкувата жінка...
Бринить у мені
лише її музика –
мов дощинка сонячна
падає дзвінко,
що крижинкою стати
вже не змусити.

18.04.99

* * *

Як вам спалось? День холодний. Сніг у травні.
Сніг у травні. День холодний. Я – мов палець...

Тож за літом стану в чергу, буду крайнім.
Сніг у травні. День холодний. Як вам спалось?

Тут шталмейстер, себто конюх. Коні справні
в нього в стайні. Коні справні. Є сімейство.

Треба в сани запрягати. Сонце ж раннє...
Коні справні в нього в стайні, бо – шталмейстер.

Візникові хомути й дугу виносить,
хомути й дугу. І дзвоник празниковий...

Я із черги випадаю, мов заноза, –
запрягати мені б, себто візникові.

Час і черзі, що за літом, розбігаться.
Я кричу: «Гаття!» – на коней. Був же крайнім.

З санним слідом. Без сімейства. Без хазяйства.
Я – за літом. Як вам спалось? Сніг у травні.

7.05.1999

* * *

Ви, димарі,
тепло відчули вчора.
Сніги упали.
Заховали зло.
Ви знали вже:
насправді, біле – чорне.
За винятком, коли воно –
зело.

А що сніги?
Вони вас впізнавали.
Ще ж перші.
Ждали слів, а не плугів
жорсткої, неблаганної навали.
Ви, димарі, мовчали.
Бо – глухі.

23.05.99

* * *

«В твоїх руках вихолоняє чай...»,
лице з ознаками чужого суму,
чужі монети і чужі костюми –
наснилося,

де голос, мов свіча.

Щока смаглява відпливає в сутінь...

І я,

чужий для жінки і для сну,
іще і сам не усвідомлю суті –
це сум чи глум крізь тишу голосну.
Там не жаліє вже давно ніхто
в собі самих

ані святих, ні грішних
відплати поцілунками і грішми
за вчинки не приймає Конотоп.

Коли відьомство замість чаювання,
прохати цукру годі в юних муз...

Вам треба душу в ніч перед Івана?

Вам треба душу.

Де її візьму?

3.07.99

* * *

І наспати дощу.

І дивитись, як протяг
відчайдушно проносить хмарину крізь дім.
Й несподівано стрітись з очима напроти.
Виявляється, сірі.

Й такі молоді!

І босоніж брести по гарячих калюжах –
ще не вистиг асфальт вдалині від ріллі...
І з-під райдуги літа ув осінь байдужу,
слава Богу,
іще не спішать журавлі.

А вже потім, не в нас, будуть зорі, мов свідки,
і комусь вони скажуть:

у світі оцім
є дощі, сірі очі та протяг нізвідки
й ми –
дві краплі у нім на чиємусь лиці.

3.07.99

* * *

І риболовля,
і віршописання
опісля довгожданого дощу –
що райдуги прозоре зависання
у мить,
коли шалений дощ ущух.

Слова бринять,
неначе перемиті
дощем, думками і мовчанням теж.
І не вгадати отієї миті,
й не втримати,
хоч як за нею стеж.

І б'ється рибка між двома громами
не золота,
з чистопородних щук...
Вона злякалась.
І гукає маму.
І я її на волю відпущу.

12.07.1999

* * *

Я вже довідавсь –

ти давно ріка,
що час русло для неї в глині витис
і їй до моря стрічечкою витись,
хто зна:

солodka доля чи гірка.

І не переступити вже тебе –
ріку химерну в першій покійній...
Всі – з берегами.

Ти єдина – без.

Пора така, що море по коліна.
Пливи собі у сутінки мерщій,
не оглядайся на шибки у краплях...
Я поглядом твоїх торкаюсь щік.
Я – дощолуб.

Я рік не вмію красти.

12.07.1999

* * *

Вздовж променя – перестрибнути годі –
знайшовши справу до душі собі,
крізь падолист, крізь осінь, при нагоді
кудлатий пес ганяє голубів.
І я його чи поглядом голублю,
чи, відшукати не спроможний слів,
всміхаюсь, ніби в черговому дублі
з стрілою й серцем на спітнілім склі.
Крізь падолист – журні дими осінні...
В такому дні таке життя було,
як сонях при надкльованім насінні
із вірою у весняне тепло.
Там знову я – спочатку чи востаннє –
вздовж променя, вздовж шляху, вздовж стріли
всміхаюсь, посилаючи вітання
із дня, котрий осіннім нарекли.
В нім чорно ворон понад шляхом кряче,
так жовто світить лист крізь сивий біль,
виходить заміж дівчинка незряча,
кудлатий пес ганяє голубів.

19.09.99

* * *

Баба-шептуха в дитинстві мене рятувала:
свічку топила, торкала ножем голови...
Ніби зникала татаро-монгольська навала –
всесвіт складався із добрих лише половин.
Яблука пахли на вересневім подвір'ї...
Сипалось жито до новорічних ікон...
Тільки зізнаюсь, що більше не в Бога я вірив –
в батька і матір,
у баби-шептухи закон.
Битому шляху вклонятися вчивсь,
більш нікому,
«Більше не буду» – казати, коли хтось карта...
В довгому реченні ставити вмів лише кому,
знав ще тире свіжоструганого хреста.
Хлопчика тихого страшно до школи пускати,
дівчинці сниться: кров на снігу, сивий Бог...
«Слухайте маму!» – кличуть родинні плакати.
Сиплеться жито
просто у вирви від бомб.
Яблуком стиглим котить планета щодуху.
Більше не буду...
І кома, й тире...
І зима.
Нас рятувати напитую бабу-шептуху.
Слухаю маму.
Бо більше нікого нема.

25.01.2000

* * *

Свічечка жевріє.

Гнотик чорніє і гнеться,
ніби тополя безлиста в холоднім степу.
В хворій уяві хатні масштаби венецій
глузду здоровому оголосили табу.

Можна літати в замежжі галюцинацій
понад снігами, що все одно повінь поїсть.
Можна за яблуко це жовтобоке триматися –
благополучно б скінчилися польоти твої...

Це репетиція вже остаточної миті.
– Скільки вам, дядьку, лишилося вимовить слів?..
Вікна напроти тихим туманом умиті.
Очі у смерті, ти мусиш зізнатись, незлі...

Хатнім своїм і нетязі швидкій допомозі
киво всміхатись – мовляв, ще й не дуже болить –
і відчувати, що знає запалений мозок –
лікар-мандрівець дістане життя з-під поли...

Крикнути б радісно.

Сили ще тільки немає.
Котить цей день воскресіння по зимній лижві.
Свічечка жевріє.

Пальцями сажу знімаєм.
Яблуко. Свічечка. Сажу знімаєм.
Живі.

29.01.2000

* * *

Двічі переступний*

рік мав таки розпочатись:
п'ятниця замість неділі – на календарі...
Хто ж це дзвінкам голосистим роти розпечата?
Бродить одлига самотньо в шкільному дворі.

Знову ми – діти,
невстріливі та беззахисні.
Риб'ячий жир – панацея од всіх болячок –
нам додає і добробуту, й сили, і хисту
ліпше, ніж галстук або комсомольський значок.

Певно ж, нам прагнеться
мріяти, жити, літати
в хмарах, у снах, в лікарняних палатах тісних
і повертатись додому. До мами, до тата...
Вирій – лиш вирій.
Допоки немає весни.

Зійдуть сніги в році,
що є переступним двічі...
Що ті сім п'ятниць на тиждень, коли не сльота!
Повінь гряде.
І дзвінки голосисті – у вічі.
Й стежка у небі цвіте золотим-золота.

4.02.2000

* Високосний.

* * *

Й вода вимерзає, і сніг вимерза,
і час вимерзає – отой, що попереду...
Та перебиває зелена гроза –
і все поверта.

Навіжено.

Уперто.

І відблиски світла на темнім лиці,
не думали б – сир,
не украсти б сорокам...

І сніг розтає у твоїм кулаці,
і ти озираєшся,
мов ненароком, –

і жінка сміється,
мов листя дзвенить,
ні слова, звичайно, тобі не сказавши...

Й немає іще нічиєї вини.

Та раптом повіриш,
що все це назавше!

25.03.2000

* * *

Неминуча стріла і бабуся-одлига...
Бережись од влучання. Рятуйся од лиха.
Є у всьому резон.

Тільки ж чи правота є?
Ворон чорний при Долі незримо витає.

На трьох стінах твоєї шпаківні чи хати,
щоб тобі не журитися та не зітхати,
три пори намальовано:
літо, і осінь,
і зима з колядою в снігу безголосім.

Ще стріла не влуча.
Ти, немов бадилина,
що її непомітною робить долина...
На снігу почорнівши, дзьобнувши полови,
вирушає летючий, напевно ж, на лови.

А колядники всі як одне одностайні.
Тихо лине іржання з покійної стайні.
Може, чують, як вершники їхні воскресли,
коні, що на стіні живописець окреслив,

і чимдуж утікають од лучника й птиці,
від свічі, що лише в поминальні годиться,
десь на дні у біленьку загорнена скатерть...
Коні мчать тебе, мчать тебе весну шукати.

26.03.2000

* * *

Під вікном саксофоніст
не дає проспати весну...
Витають із криги весла,
краплі вітер вже поніс.

Хочеш?

Згадуй коляду,
сонцем вигнаний на ганок, –
тільки слід од забаганок
по колишньому льоду.

Ти давно зимовий зник,
як твої святочні свідки...
І тепер чекаєш,

звідки
озоветься котрийсь з них

та, мов зерня з колоска,
душу незимову, кволу
вилущить твою й по колу
пустить –
аж блищить луска!

Краплі вітер – аж до гнізд.
Крила.

Руки.

Хвилі.

Весла.

Не дає проспати весну
під вікном саксофоніст.

27.03.2000

* * *

З сухого листя видиба трава,
трава зелена із сухого листя...
Немов не знає, що зима трива,
як та,
 котру давно вже знав колись ти.

І так любив,
 що навіть в себе крав
ті погляди, ті усміхи, ті рухи...
І так в ціні підвищувався крам,
що над собою ти бажав наруги.

Аби лиш не минала.

 День.

 Хоч мить.

Ставала далі, хоч здавалась ближча.
Та крига знає, як вода шумить,
й відомо сонцю, як згаса обличчя.

Хотів казати.

 Вийшло, що верзти.

Слова порожні, а збирався – віщі...
Мовчи.

 Дивися:

 наче й сніг не стих,
але трава – вона все вища й вища!

28-29.03.2000

* * *

Я – собі.

Ти –

собі.

Він – собі.

З-під зимової хвищі.

Перехожий зустрівся.

Побіг.

Був не нижчий. Не вищий.

Був чужий.

Був нічий.

Був не наш.

Став. Чи нас йому жалко?..

Там учора бабуся одна
роздавала фіалки.

28-29.03.2000

* * *

Не говори.

Не згадуй.

Не приходь.

Так добре голосу твого не чути.

Одвикнемо потроху від пригод,
облишимо надіятись на чудо.

Не слухай.

Не розпитуй.

І не вір.

Хто вищий в справі. Хто у слові нижчий.

Безпомилковий тільки поговір,
який між нами відстані не знищив.

Не забувай.

Не жди.

Не пий до дна.

Бува й таке: спада з очей полуда,
і в полі видно –

стежечка одна,

й когось гукає соняшник-приблуда.

28-29.03.2000

* * *

І кожна квіточка вразлива,
помітиш ти вряди-годи.
І шлях твій перепинить злива...
А ти нікуди не ходи.
І просто сядь, і вчися плакати
у хвіртки, вікон, у трави.
Побудь хоч раз такий – ніякий –
між непростачених провин.
І вчуєш, може, свист арканів,
і пожалієш заметіль,
що відступа кудись, на Канів,
і не вертається звідтіль.

28-29.03.2000

* * *

Що бракувало скрипки в цьому ранку,
що забагато в дні було мокви,
що сонця м'яч не вписувався в рамку,
довідавсь вечір.

Пожуривсь і квіт.

Що сяяло обличчя над пюпітром,
що пахла каніфоль, мов цілий бір,
що десь глісандо бавилося з вітром,
я чув.

Я знав.

Я не казав тобі.

3.04.2000

* * *

Опішнянські баби
коло шляху – мов глечики.
Опішнянські сніги –
погубила зима...
І зітхає рілля
(по морозах полегшало) –
ніби стоптаних хат
непросохлий саман.

Не спиняється круг –
боса глиняна доленька...
Ще гончар не наживсь –
та за обрій тіка,
наче сонце (якби ж то
котилось поволеньки!)
поспішає, аж глечик
не вдержать в руках.

А над шляхом – хмарки...
Чи хмарками думки пливуть?
А над шляхом – віки.
Пахне глиною дим.
Опішнянським бабам
дощ біду взяв би й виплавав!
Я збиравсь допомгти,
коли був молодим.

7-8.04.2000.

Великі Сорочинці

* * *

Купають хлопчика в селі,
він – мій нащадок, а чи пращур.
Збирання каменів для пращі.
Хідня за пролісками в ліс.
Насуне люта чужина –
і що їй квіти, що їй сила!..
Полин зазвичай сходить сивим.
Хто сіє, той не пожина.
А вічний кізяковий дим –
його ковтне вселенський протяг...
Чи місяць з сонечком напроти?
Чи молода із молодим?
Нема ні краю, ні кінця
в середині людського роду.
До раю замкнено ворота.
До пекла – стежка, та не ця...
А зблисне зірка на веслі –
і щастя, щось воно та значить.
У центрі всесвіту неначе.
Купають хлопчика в селі.

23.05.2000

* * *

Короля-язичника Попеля з'їли миші...

Екскурсивод

І був король, і мав поганське тіло,
і воював, хоч, певно ж, був за мир.
Ніхто не скаже, як йому кортіло
з богами почуватись, мов з людьми...
Над Познанню вселенський протяг віє,
перетирають камінь в пил віки.
І десь на денці та, поганська, віра.
І ледве чутно голос з-за ріки.
Над ярмарок і над хрести Катедри,
над металевий брязк і бариші –
цей дощ шалений, відчайдушний, щедрий,
неначе зойк поганської душі.
Де Рим, де візантійство службу править,
а клезмерство танцює на сльозі,
уже хитають світ поганські трави
і давній голос доліта до зір...
Удосвіта, коли ще зовсім тихо, –
земля, як небо, небо, як земля...
Послухайте: вселенський протяг диха.
Чиї ж то миші з'їли короля?

18.06.2000. Зелена неділя.

Близько полуночі за варшавським часом

* * *

Стелиться осінь колишня

майбутній під ноги...

Що варто вітру, згукавши когось, роз'єднати!

Будуть підстави назватися смертними знову,

щоб літосутності не потуралось занадто.

Шерхла кора одноліток-галузок холоне.

Що їй, тій жінці,

котра мені дивиться в спину?

Листя летюче, якщо і не зловлять долоні,

вогка земля, не вагаючись, впевнено спинить.

Можна, оглянувшись, усміх зустріти лукавий,

не наближатися й кроку до жінки одначе...

Гладить схололу безлисту галузку,

неначе

листя з бруньок у майбутню у весну гукає.

31.08.2000

* * *

Заблудиться святий Сковорода
між богом і піснями при сопілці...
Хоча вона співає, не рида,
з його душею в нерозривній спілці.

А може, так і личить мандрівцю,
аби лишатись мандрівцем до скону...
Бо пастир має випасти вівцю,
а вівці мусять бачити ікону.

Дорога, звісно, б у два кінці.
У тім-то й річ – обидва протилежні...
У мандрівця надія на лиці,
що ноги знайдуть напрямом належний.

Чи хрест, чи камінь, а лицем – на схід,
Втомились ноги – відпочити б тільки...
Вже мандрівець новий руша в похід,
душею прикипівши до сопілки.

8.04.2001

* * *

Минаю аптеку. Не допоможуть ліки.
Давальницький будень.

І, мов у лайні, у юрбі.

Простягають руки перехожі-каліки,
аби у мою душу і свій перелити біль.
Його не бракує.

Із попередніх вулиць
повінь мене раптова збиває навально з ніг...
Білий цей світ схожий трохи на білий вулик.
І жебракують бджоли, коли випадає сніг...
А я регочуся.

І простягаю руку.

Візьміть і у мене – легше буде моїй душі.
І пасічник мовчки в змерзлі долоні хука.
Журитися годі, знає:

вже почались дощі.

9.04.2001

Додаток для читання в День Полонії – 5 травня 2009 року

* * *

І Лех, і Чех, і Рус

для битви мають лати...

І стежка польова в кордон перероста.

А є, а будуть, чи

уже були пілати –

оті, що розпинати уміють на хрестах?

Хто ще спрадавна – брат,

заклятий часом ворог.

Тоді не до душі, коли в руках мечі...

І гаснуть голоси,

мов бритви, ріжуть морок –

і смерті не минути ні вдень, ані вночі.

На рушниках бринить правічними нитками

чи пісня, чи любов, чи слізенька вдови.

Й поволеньки хоча,

а точить ніч, мов камінь,

де темінь гуртова, все ж промінь гуртовий.

Впізнати б голоси,

бо розминутись ніде,

як Долю, хоч яку, не обминути, ні...

Ще б'ються два козли* на ратуші опівдні.

І чорно на вустах од пекла в давні дні.

Та душі в нас людські, а Бог у кожній диха.

Без ночі марна справа очікувати дня.

Хто кров'ю поєднавсь, хто зна, по чім ківш лиха,

хай буде на віки найкровніша рідня.

19.06.2001.

Познань – Варшава – Лодзь

* Елемент годинника на ратуші м. Познані.